

دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیک

اخلاق در حسابداری

بررسی موارد خاص در حسابداری
استاد گرامی : جناب آقای دکتر محسن حمیدیان
ارایه دهندگان : سید علی اصغر موسوی و مائده شایق

پاییز ۹۳

مقدمه :

در دنیای پیشرفته اقتصادی امروزه بی شک حسابداری ، حرفه ای است حیاتی . زیرا سیستم اقتصادی جاری بدون آن نمی تواند وجود داشته باشد و اگر هیچ روش و فنی ، جهت محاسبه ثروت و کالاهای موجود در دنیا و نحوه توزیع آنها موجود نباشد ، تجارت و بازرگانی متوقف خواهد شد ، چرا که کارایی بازارهای مالی منوط به این امر است که معاملات خود را بر مبنای تصاویر درستی از بازارهای مالی دارایی های مورد معاوضه قراردهند و این امر فقط توسط حسابداران میسر می باشد .

از آنجا که حرفه حسابداری نسبت به عموم مسئولیت پذیر می باشد جامعه بالطبع انتظارات فراوانی از اهل این حرفه دارد و مردم بایستی به کیفیت خدمات پیچیده ارائه شده توسط حرفه حسابداری اعتماد داشته باشند

از این رو اطلاعات ارائه شده توسط حسابداران باید کارآمد ، قابل اتکا ، واقعی و بی غرضانه باشد. پس حسابداران نه تنها باید واجد شرایط و صلاحیت حرفه ای بوده و از دانش کافی برخوردار باشند ، بلکه باید از درجه بالایی از صداقت و درستکاری حرفه ای نیز برخوردار بوده و آبرو و حیثیت حرفه ای از مهمترین دارایی های آنها باشد .

هنگامی که شخصیت افراد در جامعه متزلزل شود ، جامعه بطور تاسف آوری آسیب پذیر می گردد و بقای یک ملت یا یک فرهنگ منوط به آن است که آن ملت ارزشهای ساده و ابتدایی اخلاقی نظیر نوع دوستی ، احترام به حقوق دیگران را رعایت نموده و قانونمند باشد.

شایان ذکر است از بین گرایش هایی که جامعه را به سمت و سوی رونق و شکوفایی سیاسی هدایت می کنند ، مذهب و اخلاقیات تکیه گاه های اجتناب ناپذیرند . ارزش های اخلاقی زیربنایی را فراهم می کند ، که یک جامعه متمدن و متعالی فرهنگی و رفتاری برخاسته از آن می باشد و بی شک ، بدون این زیرساخت ، جامعه متمدن از هم پاشیده و فرو می ریزد.

اخلاق

تعریف اول: رفتار یا خصوصیتی که در حوزه آگاهی شخص قرار دارد و تابع اراده اوست

تعریف دوم: اخلاق به معنای ارزش ها و خصوصیات مثبت به کار می رود. به عبارت دیگر اخلاق یعنی خوبی ها (فضایل) و غیر اخلاق یعنی بدی ها (رذایل). در واقع اخلاق به همان فضایل و خصوصیات ارادی پسندیده اطلاق می شود

دائرة المعارفهای معتبر به زبان انگلیسی غالبا علم اخلاق را شاخه ای از فلسفه می دانند که به مطالعه و ارزیابی درباره خوب و بد، درست و نادرست اعمال و رفتار انسان در پرتو فضائل اخلاقی می پردازد و نظریه ای عمومی درباره چگونه زیستن عرضه می کند

حرفه حسابداری

حسابداری اختراع بشر و نتیجه توافقات بشری است. حسابداری عبارتست از مجموعه قواعد و روش هایی که با بکارگیری آنها ، اطلاعات مالی و اقتصادی یک موسسه گردآوری ، طبقه بندی و به شکل گزارشات حسابداری خالص می شود و برای تصمیم گیری در اختیار اشخاص علاقمند و ذینفعان قرار می گیرد . نتیجتاً این اشخاص علاوه بر وضعیت مالی و نتایج عملیات از دورنمای آینده موسسه نیز مطلع می گردند .

ویژگی های عمومی هر حرفه عبارتست از:

- ۱- پذیرش وظیفه خدمت به جامعه.
- ۲- وجود حداقل شرایط از پیش تعیین شده برای ورود به حرفه ، از جمله مهارت های تخصصی لازم که از طریق آموزش و تجربه کسب می گردد.
- ۳- پابندی اعضای حرفه به مجموعه ای از اصول، ضوابط و ارزش های مربوط به آن حرفه

از آنجایی که فعالیت های مالی برای بقای دنیای فعلی ما ضروری است و کارایی بازارهای مالی، منوط بر این امر است که معاملات بر مبنای تصاویر درستی از ارزش های مالی دارایی های مورد معاوضه انجام شود و این مهم فقط توسط حسابداران میسر می گردد، از این رو حسابداری به عنوان یک حرفه سودمند تلقی می شود و در دنیای اقتصادی امروز به یک حرفه خدماتی حساس تبدیل شده که همچون دیگر حرفه ها دارای فرامین اخلاقی می باشد

حسابداری و اخلاق

حسابداری یک فن و عمل است که برای کمک به افراد در ردیابی اثر معاملات اقتصادی آنها تدوین شده است. هدف اصلی و اساسی آن نیاز ارائه اطلاعات درباره امور اقتصادی یک شخص یا سازمان در قالب صورت ها و گزارشات مالی می باشد. این اطلاعات جهت اتخاذ تصمیم مدیران ، مالکان، دولتها، اعتباردهندگان، عرضه کنندگان کالاها و کارکنان شرکت مورد استفاده قرار می گیرد و همچنین با پیچیده تر و قانونمندتر شدن اقتصاد ، دامنه استفاده کنندگان از اطلاعات مذکور افزایش یافته است . لذا برجستگی متمایز حرفه حسابداری، پذیرش مسئولیت نسبت به عموم است و انتظارات جامعه از اهل این حرفه بسیار است و مردم باید به کیفیت خدمات پیچیده ارائه شده توسط حرفه حسابداری اعتماد داشته باشند ، اما حفظ اعتماد عمومی به حرفه حسابداری تا زمانی میسر است که حسابداران حرفه ای، خدمات خود را در سطحی ارائه کنند که شایسته اعتماد جامعه باشد و لذا خدمات حرفه حسابداری باید در بالاترین سطح ممکن و با رعایت ضوابط ارائه شود که تداوم این خدمات را با کیفیت مناسب تضمین کند

از طرفی استفاده کنندگان از خدمات حسابداری بویژه تصمیم گیرندگانی که از صورتهای مالی استفاده می نمایند ، انتظار دارند که اطلاعات ارائه شده بطور قابل توجه کارآمد ، قابل اتکا، واقعی و بی غرضانه باشند.

بنابراین کسانی که در رشته حسابداری فعالیت می کنند نه تنها باید واجد شرایط و صلاحیت حرفه ای باشند بلکه باید از درجه بالایی از صداقت و درستکاری حرفه ای نیز برخوردار بوده و آبرو و حیثیت حرفه ای از مهمترین دارایی های آنها باشد.

در نتیجه اخلاق حسابداری برای حسابداران حرفه ای و کسانی که به خدمات حسابداری تکیه دارند اهمیت زیادی دارد و حرفه حسابداری باید اصول اخلاقی و قوانینی را تدوین نموده که اعضای آن را ملزم کند تا از سطحی از خویشتنداری برخوردار شوند.

ضوابط اخلاق حرفه ایی:

همه سازمانهای حرفه ای حسابداری ضوابط اخلاقی خاص خود را دارند. اگرچه این ضوابط خاص شباهت های چشمگیری با یکدیگر دارند.

ضوابط اخلاقی انجمن حسابداران مدیریت آمریکا شامل ۴ بخش اساسی می باشد:

۱- صلاحیت

۲- رازداری

۳- درستی و صداقت

۴- اعتبار

صلاحیت:

هر عضو مسئولیت دارد تا:

۱- با توسعه مداوم دانش و مهارت ها ، خود را در سطح مناسبی از تخصص حرفه ای حفظ کند.

۲- وظایف حرفه ای را مطابق با قوانین مربوط ، مقررات و استانداردها انجام دهد.

۳- اطلاعات مبنای تصمیم گیری ها را تهیه کند و پیشنهادات را درست، واضح، کوتاه و به موقع ارائه کند.

۴- محدودیت های حرفه ای را شناسایی کند که مانع از قضاوت درست یا اجرای موفق کار می شود.

رازداری:

هر عضو مسئولیت دارد تا:

- ۱- اطلاعات محرمانه را حفظ کند جز در مواردی که افشای آن مجاز یا قانونی است.
- ۲- به بخش های مرتبط راجع به استفاده مناسب از اطلاعات محرمانه و کنترل فعالیت های فرعی به منظور اطمینان از رعایت گزارش دهد.
- ۳- از بکارگیری اطلاعات محرمانه به منظور فعالیت های غیر اخلاقی و غیر قانونی خودداری نماید.

درستی و صداقت:

هر عضو مسئول است تا:

- ۱- تضاد واقعی منافع را کاهش دهد. به منظور جلوگیری از تضاد ظاهری منافع، به طور قانونی به شرکای تجاری اطلاع رسانی کند و بر بخش های دارای تضاد بالقوه، نظارت نماید.
- ۲- خودداری از هرگونه رفتاری که فعالیت های اخلاقی را زیر سوال می برد.
- ۳- جلوگیری از بکارگیری یا حمایت از هرگونه فعالیتی که حرفه را بدنام و بی اعتبار می کند.

هر عضو مسئولیت دارد تا:

۱- اطلاعات منصفانه و واقعی را گزارش نماید. هرگونه کاستی یا تاخیر در ارائه اطلاعات را افشا نماید.

۲- اطلاعات مربوطی را افشا کند که به طور منطقی پیش بینی می شود که بر درک استفاده کننده از گزارش ها ، تحلیل ها و پیشنهادات موثر است.

مسایل اخلاقی در حرفه حسابداری و حسابرسی

رسوایی های ناشی از تقلب های مالی و فروپاشی شرکت های بزرگ نشان داد که استانداردها و ضوابط فنی در انجام مسئولیتهای حرفه ای کافی نیست و حسابداران حرفه ای باید علاوه بر رعایت استانداردها و ضوابط فنی به رعایت اخلاق حرفه ای هم متعهد باشند

برای مثال :

* انرون یکی از بزرگترین شرکتهای فعال در زمینه انرژی به علت تقلب ، حساب سازی ، فروش پروژه های زیان ده و.... ورشکست شد و ۹۰ میلیارد دلار به سهامدارانش زیان وارد شد.

همچنین موسسه حسابرسی آرتور اندرسن نیز با تسلیم شدن در برابر خواسته مدیران و نادیده گرفتن شواهد حسابرسی و تلقی نادرست از انحراف با اهمیت موجب خدشه دار شدن وجهه حسابرسی نزد سرمایه گذاران شد .

* چارلز پونزی(تقلب چند میلیون دلاری در کوپن های پاسخ پستی) مانند شرکتهای هرمی

* شرکت مخابراتی آدلفیا(روشهای حسابداری فریبنده برای برآورد کردن انتظارات تحلیل گران)

علل عدم رعایت مسایل اخلاقی در حرفه حسابداری

- ۱- تقلب
- ۲- سوء استفاده از دارایی ها
- ۳- نادیده گرفتن کنترل های داخلی به منظور سوء استفاده
- ۴- وادار کردن زیردستان به ثبت نادرست معاملات
- ۵- تبانی با حسابرس به منظور عدم افشای تخلفات مالی
- ۶- به کارگیری نادرست رویه های حسابداری
- ۷- ندادن اطلاعات مربوط به معاملات و یا ارایه اطلاعات نادرست به حسابرس و مراجع ذیربط
- ۸- افشاء اطلاعات محرمانه صاحب کار نزد رقبا و دیگران
- ۹- عدم ارایه اطلاعات و یا دادن اطلاعات نادرست به بازار سرمایه به منظور تاثیر گذاری بر قیمت سهام
- ۱۰- تامین نکردن ذخیره کافی برای کاهش ارزش موجودیها و هزینه های ثبت نشده

علل عدم رعایت مسایل اخلاقی در حرفه حسابرسی

- ۱- عدم رعایت صلاحیت حرفه ای
- ۲- تسلیم شدن حسابرس در برابر فشارهای غیرعادی درون سازمانی یا برون سازمانی
- ۳- مشارکت حسابرس در فعالیت های مغایر و خلاف قوانین و مقررات حرفه ای
- ۴- وابستگی مالی یا استخدامی با صاحب کار یا واحد اقتصادی مورد رسیدگی
- ۵- انتخاب عمدی نمونه به صورتی که معرف جامعه نباشد
- ۶- اشتباه عمدی در تعمیم اشتباهات کشف شده (از نمونه به کل جامعه)
- ۷- نتیجه گیری غلط به منظور پنهان نمودن اشتباه یا تحریف با اهمیت
- ۸- اظهار نظر حسابرس قبل از کسب شواهد و پیش داوری
- ۹- عدم افشای معاملات انجام شده با اشخاص وابسته (مدیرعامل و هیئت مدیره و...)
- ۱۰- عدم افشای رویدادهای بین تاریخ ترازنامه و گزارش حسابرسی

مشکلات اخلاقی معاصر در حسابداری

تمرکز واحدهای تجاری برای به حداکثر رسانیدن سود ، مقابله با چالش های رقابتی ، تاکید بر نتایج کوتاه مدت و ارائه خدمات متنوع حسابداری، حسابداران را در محیطی مملو از تضاد و فشار قرار داده که منجر به پیامدهای غیراخلاقی برای آنها گردیده است .

بازار رقابتی خدمات حسابداری

تمرکز واحدهای تجاری برای به حداکثر رساندن سود

تنوع خدمات و حسابداری

بازار رقابتی خدمات حسابداری و حسابرسی

بازار رقابتی علیرغم فواید و مزایا برای مشتریان در جهت استفاده از محصولات با کیفیت بهتر و قیمت پایین تر، پیامدهای غیراخلاقی زیادی هم برای رقابت کنندگان عرضه کالا و خدمات در پی داشته است.

دو اصل استقلال (بی طرفی) و درستکاری که باید در ارائه خدمات حسابداری و حسابرسی رعایت شوند و بدین وسیله کیفیت این خدمات را افزایش دهند در این بازار دچار خدشه شده اند.

اکنون در شرایط رقابتی بازار، یافتن مشتری جدید و حفظ مشتری فعلی هزینه بر و وقت گیر شده و چنین استنباط می شود که با یافتن مشتری جدید، شرکت خدمات حسابداری و حسابرسی مایل است که او را برای سالها حفظ نماید تا از منافع خدمات به وی هزینه های بازاریابی شرکت را جبران نماید. این فشارها در زمینه نگهداری مشتری در ساختار رقابتی بازار منجر شده است که اصل استقلال در خدمات حسابداری و حسابرسی زیر سوال رفته و بعضا استقلال حسابرس کاهش یابد، چرا که حسابرس همیشه نگران از دست دادن شغلش بوده و خدماتش را بگونه ای ارائه می کند که مطلوب نظر مشتری بوده و در نتیجه مشتری حفظ گردد.

دومین پیامد غیراخلاقی بازار رقابتی مخدوش شدن صداقت و درستکاری در انجام خدمات حسابداری می باشد و این صدمه ناشی از اعمال قیمت هاست.

دو نوع انحراف رایج در بازار امروزه عبارتند از:

۱ - قیمت گذاری پایین خدمات حسابداری بعنوان یک ابزار نفوذی در بازار.

۲ - تخفیفات قابل توجه نسبت به سطح استاندارد دستمزدها.

تمرکز واحدهای تجاری برای به حداکثر رساندن سود

در سالهای اخیر حرفه حسابداری که یک حرفه مفید و شرافتمند بوده تحت تاثیر فشارهای محیطی قرار گرفته و تحقیر شده است. شرکتهای بزرگ برای گزارش سود بیشتر و فریب سرمایه گذاران متوسل به تقلب های حسابداری شده اند. شرکتهایی نظیر انرون، وردکام و نمونه هایی از این رفتار غیراخلاقی بوده اند و در این شرکتهای اخلاق به خاطر سود نادیده گرفته شده و توجیه آنها این بوده که هدف یک شرکت حداکثر کردن سود برای سهامداران آن حتی به قیمت قربانی شدن اخلاق می باشد. به نظر آنها با القای قوانین اخلاقی انگیزه افراد برای پیشرفت کم شده و شرکتهای ضعیف می گردند.

البته باور فوق کوتاه بینانه است ، زیرا انگیزه های فراتر از سود نیز می توانند محرک افراد باشد و

بخاطر سود نمی توان به هر کاری دست زد و مرتکب رفتار غیراخلاقی شد. هدف شرکت ها و کارکنان آنها باید افزایش ثروت مالکان شرکت باشد نه فقط سود آنها ، چرا که ثروت افراد چیزی فراتر از سود (افزایش درآمد) است.

تنوع خدمات حسابداری

اگرچه نقش اصلی حسابداران تهیه تصویری از وضعیت و عملکرد مالی یک سازمان است اما آنها نقش های دیگری را نیز مانند حسابرسی، حسابداری مدیریت، حسابداری مالیاتی، برنامه ریزی مالی و مشاوره مالی ایفا مینمایند. ایفای این نقشها موجب شده تا حرفه حسابداری از یک حرفه سنتی که بیشتر نقش گزارشگری و حسابرسی را بر عهده داشته به سمت و سوی مشاوره ، طراحی و برنامه ریزی مالی حرکت نماید.

بسیاری اعتقاد دارند این دگرگونی منجر به ایجاد بحران برای حسابداران شده است. موارد تخلف شرکت های انرون و آندرسن برخی از این مشکلات را آشکارتر نمود و در نتیجه درگیر بحرانهای اخلاقی شده و قابلیت اعتماد و اعتبار آن زیر سوال رفته است. این در حالی است که جامعه به گزارشهای حسابرسی درست و صحیح نیازمند است و اگر ارائه این گزارشها سودمند نباشد یکی از وظایف بزرگ حسابداری که همان حسابرسی است رها می گردد و لذا بایستی این خلاء با انجام خدمات حسابرسی با رعایت الزامات اخلاقی یک حسابرسی حرفه ای پرگردد.

تجدید حیات حیثیت حرفه ای

وقت آن فرا رسیده که نسبت به اهمیت والای ارزشها و اصول اخلاقی تجدید تعهد نماییم. در این خصوص حرفه حسابداری باید مهارت لازم را در قضاوت اخلاقی کسب نماید، بطوریکه بتواند رفاه همه کسانی را که از عملکرد او تاثیر می گیرند در نظر بگیرد. بی شک بدون رفتار اخلاقی استوار و قوی، جایگاه این فن و حرفه قدیمی متزلزل می گردد. این موضوع بیشتر از آنکه مورد توجه شرکت ها باشد باید مورد نظر افرادی باشد که قصد دارند به این رشته وارد شوند و آنها باید به نحو شایسته رفتار کرده و پیش از آنکه به جستجوی روش، شهرت و... باشند، صداقت و درستکاری را وجهه همت خود قرار دهند.

صداقت یک ویژگی اساسی برای بازشناسی حرفه می باشد.

درستکاری نیز اصلی است که منشا اعتماد عمومی بوده و معیاری که هر عضو در نهایت باید تصمیماتش را با آن بسنجد.

سوال مهم این است که حسابداری بعنوان یک حرفه چگونه از این وضعیت نابسامان که ناشی از نادیده انگاشتن اصول اخلاقی است رهایی یابد و جلب اعتماد مجدد نماید؟ راه حلهایی لازم است بطور مکمل و همزمان اجرا گردند و بشرح ذیل می باشند.

نقش دولت:

مداخله دولت ها با استفاده از ابزار کیفری قوی برای کسانی که خلاف قواعد اخلاقی عمل می کنند راهکار موثری است. برای مثال زمانی که حرفه حسابداری با رسوایی های مالی شرکت های انرون، آندرسن و وردکام روبه رو شد دولت آمریکا اقداماتی در جهت مجازات رفتار غیر اخلاقی در حسابداری انجام داد و همچنین قوانینی را به تصویب رساند تا از حقوق سرمایه گذاران محافظت کرده و صحت و قابلیت اعتماد گزارشات مالی را بهبود بخشد، از جمله اینکه ارائه هر گونه خدمات غیر حسابرسی به مشتریان ممنوع گردید.

انجمن های حرفه ای

وظیفه دولت فقط به تدوین قوانین کلی و در صورت ارائه دادخواست ، مجازات متخلف خلاصه میشود.

اما این انجمن های حرفه ای هستند که با تدوین اصول و احکام اخلاق حرفه ای و پیش بینی ضمانت اجرایی این اصول و احکام در اساسنامه تشکل های حرفه ای شان، نقش موثرتری را در بدست آوردن و حفظ حیثیت حرفه ای ایفا می نمایند. شایان ذکر است در صورت قصور در رعایت الزامات می تواند اقدامات انضباطی توسط انجمن های حرفه ای به همراه داشته باشد و چنانچه حل و فصل موضوع بگونه ای مسالمت آمیز میسر نباشد رسیدگی انضباطی آغاز و منجر به صدور احکام از قبیل: اخطار-توبیخ-آموزش بیشتر-جریمه و.... گردد.

از اقدامات دیگر انجمن های حرفه ای، ایجاد ضوابط خاص برای جذب اعضای جدید به حرفه است از جمله: الزام به گذراندن آزمون اخلاقی یا دوره آموزشی اخلاق قبل از آزمون علمی و رسمی حسابداران رسمی نموده و یا ایجاد یک پایگاه اطلاعاتی درباره اطلاعات شخصی و شغلی حسابداران رسمی.

مؤسسات حسابداری و سایر استخدام کنندگان حسابداران

مؤسسات حسابداری و سایر شرکت هایی که حسابداران را استخدام می نمایند باید از صلاحیت اخلاقی و مسئولیت پذیری حرفه ای آنها مطمئن گردند.

حسابداران نیز باید در جهت تحصیل مهارت های قضاوت اخلاقی تعهد شخصی داشته باشند.

همچنین مؤسسات حسابداری باید قبل از قبول مشتری برای انجام خدمات حسابداری برای او، محیط اخلاقی وی را ارزیابی نمایند و به عنوان راهکار بررسی نمایند آیا علیه مشتریان آنها شکایتی صورت گرفته است یا خیر.

شایان ذکر است در برخی از شرکتها، برگه پذیرش مشتری که در آن درستکاری مدیریت را نیز مورد توجه قرار می دهد تهیه می گردد و در آن هر گونه مقوله اخلاقی برجسته را که ممکن است در حین کار با آن رو به رو شوند درج گردیده است.

دانشگاه ها و مراکز آموزشی

برای ممانعت از تکرار رسوایی های مالی در آینده مهم است که ببینیم دانشکده های حسابداری و مدیریت چگونه رهبران فردا را تعلیم می دهند. اگر دانشگاه ها مدیران و حسابداران آینده را درباره ارتباط بنیادی و اساسی جامعه و شرکت ها تعلیم ندهند نمی توانیم انتظار داشته باشیم که مدیران اجرایی رده بالا این روابط را درک نمایند. دانشجویان حسابداری و مدیریت و بازرگانی باید به صداقت در سطوح شخصی، شرکتی و اجتماعی توجه داشته باشند و دانشگاه ها باید به سمت و سوی یک دگرگونی در برنامه آموزشی پیش روند تا بتوانند بازرگانی در جامعه را جایگزین بازرگانی در اقتصاد نمایند. حرفه حسابداری باید به این امر واقف باشد که حسابداری اساساً علاوه بر اینکه یک مبحث فنی است، یک مبحث اخلاقی نیز می باشد.

حسابداران، موقعیتی دارند که ذاتاً با ارزش و سرشار از مسئولیت های اخلاقی می باشد و تصمیمات آنها بر سایر مردم، سازمان ها، اتحادیه ها و نیز بر نوع نگاه به شرکت اثر می گذارد و این رابطه جدایی ناپذیر اخلاق و حسابداری از نظر دانشکده های حسابداری و مدیریت مغفول مانده است.

نتیجه گیری

نتیجه اینکه اخلاق، درستی و شفافیت جز لاینفک حسابداری می باشد. وقت آن رسیده که این نظام لجام گسیخته سرمایه داری را به سبب بی توجهی به بسیاری از امور از جمله اخلاقیات تقبیح نموده و با پر رنگ نمودن مفهوم مسئولیت عمومی و اخلاق در متن تحصیلات حسابداری و بازرگانی، انواع مهارت های مورد نیاز جامعه را به رهبران آتی تجارت بیاموزیم. زیرا که آینده حرفه حسابداری به رهبری اخلاقی توسط حسابداران حرفه ای و رهبران این حرفه بستگی دارد و این رهبران باید کارورزان و دانشجویان را به کمالات انسانی دعوت نمایند و لازم است با تبیین اهمیت معیارهای اخلاقی والا و آموزش ضرورت درستکاری فردی، حسابداران فعلی و آتی را به سوی شرافتمندی سوق دهند و در پی آن این اطمینان حاصل خواهد شد که در آینده حرفه حسابداری می تواند به نقش پراهمیت خود در رشد عادلانه اقتصادی و شکوفایی جوامع بشری و رفاه ملت ها ادامه دهد.